

Studieplan

Master i urbanisme – 90 sp, 2011 - 2013

Ansvarlig: **Spesialrådgiver Dag Tvilde**
Studiepoeng: **90**

Introduktion

Master i urbanisme er et deltidsstudium over 3 år, seks semestre. Det gir 90 studiepoeng, tilsvarende ett og et halvt års fulltidstudier. De første fire semestrene har undervisning. De to siste er satt av til å skrive masteroppgave og inkluderer veiledning. Studiet fører fram til graden Master i urbanisme.

Målene med det erfaringsbaserte masterstudiet i urbanisme er å speile og forstå endringen innen det urbane feltet politisk, kulturelt og økonomisk, og i forhold til fysiske omgivelser. Studiet er rettet mot faglig interesserte, og de som arbeider innenfor feltet som ønsker å øke sine kunnskaper om utvikling innen urbansimefaget, og som ser behovet å diskutere hva slags endring som foregår, og hvilke konsekvenser det har både for samfunnet og for de måtene fagprofesjonen arbeider på.

Konkret gir det seg utslag i tre ambisjoner. Det ene er å tilby en utdanning der målet er å speile samtidens utfordringer og å ligge i front i kunnskapsfeltet. Den andre er å være en håndfast og praktisk rettet utdanning som gjør at studentene blir bedre til å operere i sin daglige praksis. Den tredje er å være en god faglig diskusjonsarena, som er med på å bygge tette nettverk og som trekker på studentenes kompetanse.

Ikke minst fører utdanningen til at studentene forbedrer sine evner til å uttrykke seg skriftlig og slik inngår i fagfeltet med en større tyngde. Undervisningsopplegget er omfattende og krever betydelig innsats. Mesteparten av undervisningen foregår på norsk.

Studieprogrammet Master i urbanisme har blitt tilbudt ved AHO siden slutten 1990-tallet. Det har blitt et utdanningstilbud som har nådd ut til en bred målgruppe. I tidligere kull har klassene hatt en jevn fordeling mellom studenter ansatt i privat og offentlig sektor, og omtrent 50/50 fordeling mellom de som er arkitekter og de med annen fagbakgrunn (landskapsarkitekter, planleggere, ingeniører, jurister, økonomer, sosiologer, mv.).

Seminarmoduler (60 studiepoeng)

Masterutdanningens seminarserie er delt inn i 9 selvstendige moduler.

Hver modul består av 2 seminarer á tre dager, med unntak av Modul 3 som også omfatter studietur til Berlin. Modulene avsluttes med en hjemmeoppgave som avsluttes før oppstart av neste modul. Modul 6 er en utvidet modul hvor det forutsettes et lengre selvstendig arbeid mellom seminarerne (2-3 uker).

Vår 2011	Modul 1- 3	18 sp (studiepoeng)
Høst 2011	Modul 4- 5	12 sp
Vår 2012	Modul 6- 7	18 sp
Høst 2012	Modul 8- 9	12 sp

Vår og høst 2013 Masteroppgave 30 sp

Vår 2011

Arkitekturav	Arkitekturav/Urbanisme	Urbanisme
Modul 1/ intro (6 sp)		Modul 1/intro (6 sp)
	Modul 2 (6 sp) By- og Byformteori	
	Modul 3 (6 sp) Utvikling og bevaring - Konflikter og resultat: case Berlin	

Høst 2011

Arkitekturav	Arkitekturav/Urbanisme	Urbanisme
Modul 4 (6 sp) Norsk arkitekturhistorie – arkiv og metode		Modul 4 (6 sp) Strategier for byens form
	Modul 5 (6sp) Transformasjon: drivkrefter og virkemidler	

Vår 2012

Arkitekturav	Arkitekturav/Urbanisme	Urbanism
Modul 6 (12 sp) Bebyggelsesdoku- mentasjon		Modul 6 (12 sp) Studio
Modul 7 Seminar II - (hver for seg) Bygningsarv i en historisk og ideologisk kontekst	Modul 7 (6 sp) Seminar I (felles) Styringsparadigmer, sektorer og politikkområder	Modul 7 Seminar II (hver for seg) Byråkratiets utvikling, forvaltning og post NPM

Høst 2012

Arkitekturav	Arkitekturav/Urbanisme	urbanisme
Seminar II (hver for seg)	Modul 8 (6 sp) Seminar I (felles) Monument och minneskulturer	Seminar II:Urbanisme (hver for seg) Kunst i det offentlig rom
Modul 9 (6 sp) Forberedelse til masteroppgaven		Modul 9 (6 sp) Forberedelse til masteroppgaven

MODULER

Vår 2011

Modul 1

Urbanismens utvikling.

Aktuelle og historiske problemstillinger innen urbanisme.

Ansvarlig:	Dag Tvilde
Studiepoeng:	6
Bedømmelsesgrunnlag:	Deltakelse, hjemmeoppgave.
Læringsutbytte:	Studentene skal erverve forståelse om de viktigste sammenhenger mellom byutvikling og nyere samfunnsutvikling. De skal være i stand til å sette dette i et kritisk historisk perspektiv.

Modulen er delt i to ulike temaer. Det første seminaret vil fokusere på nye problemstillinger i samfunnsutviklingen. Det vil sette urbanisme i sammenheng med globale drivkrefter; politiske, økonomiske og økologiske. Seminaret vil foregå i Tromsø knyttet til Arctic Frontiers seminaret og med særlig vekt på territorielle problemstillinger som utvinning og forvaltning av naturressurser. Det andre seminaret vil ta utgangspunkt i byplanhistorie med vektlegging av forholdet mellom samfunnsutvikling og byutvikling. Det vil være en serie forelesninger som tar for seg ulike tidsperioder og knytter byplanidealene sammen med samfunnsutvikling. Forelesningsopplegget følger byutvikling fra de eldste tider og fram til i dag.

Seminar I:	Forelesninger, integrert del med Arctic Frontiers i Tromsø (25-28.jan. 2011)
Seminar II:	Forelesninger (AHO)

Modul 2

Fellesmodul for Master i arkitekturav & Master i urbanisme

By- og byformteori - Aktuelle eksempler og teorier i forhold til transformasjon

Ansvarlig:	Dag Tvilde
Studiepoeng:	6
Bedømmelsesgrunnlag:	Deltakelse, hjemmeoppgave.
Læringsutbytte:	Studentene skal beherske ulike teorier innen by- og byformingsfeltet, kunne gjengi sentrale begreper og redegjøre for deres teoretiske fundament. De skal kunne forholde seg analytisk til ulike eksempler på byforming.

Modulen går gjennom og diskuterer aktuell problematikk omkring byens utvikling i forhold til kulturarv og minne med særlig fokus på Oslo. Spørsmål om byutvikling og bevaring belyses i forhold til identitet, "branding", turisme og globalisering sett i lys av dens lokale historie og tilhørighet. Det legges særlig vekt på å belyse ulike prosesser og gi innsikt i hvilke aktører som driver utvikling og bevaringsspørsmål i Oslo.

Seminar I:	Teori: Aktuell problematikk omkring kulturarv og byutvikling (transformasjon, historiebruk, turisme, globalisering og bærekraftig utvikling (3 dager)
Seminar II:	Seminar-kollokvium: Norsk praksis, case Oslo.

Bedømmelsesgrunnlag: Hjemmeoppgave

Modul 3

Fellesmodul for Master i arkitekturvern og Master i urbanisme Utvikling og bevaring - Konflikter og resultat: case Berlin

Ansvarlig:	Thordis Arrhenius (Mattias Ekman /Hans Henrik Nissen)
Studiepoeng	6
Læringsutbytte:	Studentene skal forstå og håndtere arkitekturavens komplekse roller i en byutvikling.

Modulen tar for seg og diskuterer aktuelle problemstillinger omkring byens utvikling i forhold til kulturarv og minne med særlig fokus på et internasjonalt eksempel: Berlin. I form av et feltarbeid/studietur undersøker modulen ulike resultat av en byutvikling hvor historien og minnet har spilt og fremdeles spiller en spesifikk og konfliktfylt rolle. Det vil bli lagt ett særlig fokus på byens "minne-institusjoner" som museer, monumenter og offentlige institusjoner og deres rolle i forhold til endring av ulike minne kulturer.

Seminar I & II: Studietur Berlin

Bedømmelsesgrunnlag: Deltakelse og presentasjon av et studieobjekt.

Høst 2011

Modul 4

Strategier for byens form

Ansvarlig:	Dag Tvilde
Studiepoeng:	6
Læringsutbytte:	Studentene skal kunne gjengi sentrale strategier og metoder for byform samt redegjøre for deres opprinnelse og konsekvens. De skal kunne forholde seg analytisk til ulike innfallsvinkler for byforming.

Modulen gir overblikk over aktuelle forståelsesformer, metoder, politiske tilnærminger og strategier for utforming av byens rom og miljø. Den vil gå gjennom ulike faglige innfallsvinkler og tolkninger av byens form med hovedvekt på anvendt teori og metode. Fra morfologi til landskap som program og veien ut av byen, problematiseres forholdet mellom ideologi og praksis. Den vil ta utgangspunkt i både norske og internasjonale erfaringer, med særlig vekt på Europa.

Seminar I: Ulike forståelsesmodeller, ideologi og praksis
Seminar II: Det nye bylandskapet og nye strategier

Bedømmelsesgrunnlag: Hjemmeoppgave

Modul 5

Fellesmodul for Master i arkitekturvern & Master i urbanisme

Transformasjon: drivkrefter og virkemidler

Ansvarlig:	Dag Tvilde
Studiepoeng:	6
Læringsutbytte:	Studentene skal lære seg å forstå sammenhenger mellom globale utviklingstrekk, nasjonal politikk og hvordan dette slår ned i lokale policies og handlinger.

Dagens byutvikling er i sterkere grad blitt en arena for ulike policies. På den ene siden skal byen være et møtested for kreativitet for innovasjon. Samtidig står våre tradisjonelle likhets- og velferdsmodeller under sterkt press. Endrede flyttemønstre og økt innvandring bidrar til en sterkere segregering. Integrasjon står derfor høyt på den politiske dagsorden.

Klimaforandringer har brakt urban politikk inn i en global diskusjon. Over halvparten av jordens befolkning bor i byer, og mye av den globale oppvarmingens årsaker og virkninger er å finne i denne nye urbaniseringstendensen. Myndigheter og institusjoner på alle nivåer fremmer lovforslag og retningslinjer som skal gjøre byutvikling mer bærekraftig. Denne modulen vil se på en del av disse drivkreftene, hvordan de påvirker byenes utvikling og hvilke virkemidler en prøver å utvikle for å styre det.

Seminar I:	Utviklings- og innovasjonsparadigmet
Seminar II:	Bærekraft og byutvikling

Bedømmelsesgrunnlag: Hjemmeoppgave og presentasjon av en case

Vår 2012

Modul 6

Studio

Ansvarlig:	Dag Tvilde
Studiepoeng:	12
Læringsutbytte:	Studentene skal være i stand til å forholde seg til praktiske oppgaver analytisk. Gjennom disse skal de kunne gjenkjenne tidsmessige trekk i samfunnsutviklingen og relaterer det til teoretiske forståelsesmodeller.

Modulen skal ta for seg en praktisk oppgave som gjenspeiler aktuelle trekk i samtidens byutvikling. Den skal gjennomgå de bakenforliggende drivkreftene, definere aktører og handlingsmønstre. Det skal arbeides med feltarbeid, gruppearbeid, litteraturstudier og presenters som et prosjekt (i form av et planutkast eller en saksfremstilling/utredning).

Seminar I:	Presentasjon av problemstillinger og case. Feltarbeid.
Seminar II:	Bearbeidelse og presentasjon av forslag.

Bedømmelsesgrunnlag: tilstedeværelse, hjemmearbeid/gruppearbeid presentasjon

Modul 7

Modulens seminar I kjøres felles mens seminar II kjøres hver for seg **Forvaltning og forvaltningsprosesser, design og byggeprosesser**

Ansvarlig:	Kolbjørn Nybø og Dag Tvilde
Studiepoeng:	6
Læringsutbytte:	Studenten skal evne å forstå kompleksiteten og sammenhengen mellom paradigmer og politikk, strategier og forvaltning. En skal kunne forstå hvordan dette gjennom virkemidler påvirker planlegging og praksis og hvordan en skal definere sin nye rolle i forhold til konkrete oppgaver innen planlegging.

Med både forvaltere og prosjekterende arkitekter som målgruppe, ønsker vi å få stoffet belyst fra flere innfallsvinkler; kulturhistorisk, arkitekturhistorisk, teknologisk og håndverksmessig.

Modul 7 består av en fellesdel for begge masterprogrammene (seminar I) samt seminar II hvor de to masterprogrammene har forelesninger hver for seg. Kursets første seminar omhandler offentlig rett og består av både forelesninger og arbeid i grupper.

Modulene vil ta utgangspunkt i aktuelle case-studier og vektlegge arkitekturanalyse, arkitekturbeskrivelse, historisk og teknisk innsikt samt forståelse for forvaltningsprosess og designprosess. Det legges i stor grad opp til gruppearbeid på seminarene, men det vil også bli satt av tid til egne studier. Arbeidet på seminarene vil være en viktig forberedelse for selvvalgt hjemmeoppgave.

Seminar I:	Fellesseminar Styringsparadigmer, sektorer og politikkområder
Seminar II	Urbanisme – Byråkratiets utvikling, forvaltning. Fra new til post-new public management.

Bedømmelsesgrunnlag: Hjemmeoppgaver

Høst 2012

Modul 8

Modulens seminar I kjøres felles, mens seminar II kjøres hver for seg. **Det utvidede monumentbegrepet; minne, identitet og plass**

Ansvarlig:	Thordis Arrhenius
Studiepoeng:	6
Læringsutbytte:	Studentene skal ha kunnskap om relevante begrep knyttet til temaet minne, samt kunnskap om sentral litteratur både historisk og i forhold til dagens diskusjon om restaurering og byutvikling.

Modul 8 er delt i to. Seminar I er felles for begge masterkursene og seminar II er delt.

Gjennom en studie av dagens posisjoner og teorier angående forvaltning og bevaring av kulturarven undersøker modulen historiens komplekse rolle i vår tids samfunn. Som et verktøy for denne undersøkelsen gjennomføres en serie nærlesinger av sentrale tekster innen restaurering og urbane teorier med spesielt fokus på hvordan disse tekstene definerer selve objektet for bevaring: monumentet.

Kurset kartlegger forhistorien for denne ekspansjonen og tomheten i vår tids monumentbegrep, og studerer viktigheten av begrep som minne, identitet og plass både historisk og i dagens samfunn sett i relasjon til diskusjonene om restaurering og byutvikling.

Seminar I: Teorier omkring monumentet – fra Riegl til Gideon, fra Rowe till Rossi og Koolhaas

Den opprinnelige betydningen av begrepet monument kan spores tilbake til latinens *monumentum*, et ord som i sin tur kommer fra *monere*, å gjenkalle. Denne opprinnelige meningen av ordet påberoper seg "minne-funksjonen", en funksjon av monument som ikke lenger finner sted i vår vestlige verden. I en tid hvor utviklingen av stadig mer sofistikert teknologi basert på digitale "scripts" og animasjoner overtar monumentets fysiske funksjon som minnebærer. Dette koblet til vestens økende bruk av kunst i samfunnet, fra renessansen og framover, har endret monumentets rolle som "påminner" til et spørsmål om estetikk. I dagens samfunn synes monumentets rolle å ha gjennomgått enda en endringsfase. I det senkapitalistiske samfunnet er monumentet, som Rem Koolhaas påpeker, ett auto-monument tømt for all permanent mening og funksjon bortsett fra sin egen størrelse: Bigness.

Urbanisme:

Seminar II: Kunst i det offentlige rom.

Seminalet tar for seg hvordan kunst og kultur er blitt en del av paradigmet om byutvikling. Ny lokalisering av viktige kulturinstitusjoner blir viktige elementer i utviklingen av Fjordbyen i Oslo. Kunst og kultur er samtidig blitt viktige brikker i eiendomsutviklingsstrategier. Modulen vil se på hvordan kunst blir en institusjonalisert del av byutvikling.

Bedømmelsesgrunnlag: Et vitenskapelig essay 3000-4000 ord.

Modul 9

Forbredelse til masteroppgaven

Ansvarlig:	Dag Tvilde
Studiepoeng:	6
Læringsutbytte:	Studentene skal være i stande til å skrive en akademisk avhandling.

Det første seminaret er et skrivekurs rettet mot akademisk skrivetrening og således direkte myntet på eksamensoppgaver, kildekritikk, evne til faglige redegjørelser og logisk sammenhenger, modeller for oppbygging av akademisk tekst og skriveteknikk knytte til akademisk produksjon. Det andre seminaret er et kollokvium hvor studentene drøfter mulige temaer for masteroppgaven, hvordan den kan disponeres og hvilke veidledere de kan ha under arbeidet.

Seminar I:	Skrivekurs
Seminar II:	Kollokvium om ulike mulige tema

Bedømmelsesgrunnlag: Program for masteroppgave